

Протокол № 10
засідання кафедри практичної психології
від 04 червня 2024 року

Присутні: завідувач кафедри, доктор пед. н., канд. психол. н., проф. Митник О.Я., канд. психол. н., доц. Каськов І.В., канд. психол. наук, доцент Ортікова Н. В., канд. психол. наук Чанчиков І. К., ст.викл. Лелюх-Степанчук О.О., викл. Сергата І. О, лаборант Раскопіна Т.В.

Відсутні: канд. психол. наук, доцент Дубініна К. В., канд. психол. н., доц. Євтушенко І.М., канд. психол. н., доц. Унінець І.М., ст.викл. Халько М.С., викл. Максименко Н. В., ст. викл. Матвієнко І. А. викл. Бакка Ю. В

Порядок денний

1. Затвердження теми кандидатської дисертації аспірантки кафедри практичної психології Педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова, Карпенко Марії Олександрівни: «Розвиток самосвідомості особистості дорослого віку фотодуальним методом»

Карпенко Марія
2. Передзахист кваліфікаційних робіт ОР «Бакалавр» заочної форми навчання

студенти 40 зппр та 42зппр груп (33 особи);

Хід засідання

1. Затвердження теми кандидатської дисертації аспірантки кафедри практичної психології Педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова, Карпенко Марії Олександрівни: «Розвиток самосвідомості особистості дорослого віку фотодуальним методом»

Слухали: Карпенко Марію Олександрівну, яка у своїй доповіді обґрунтувала науковий апарат дисертаційного дослідження, а також розкрила теоретичне та практичне значення роботи, представила план-проспект дослідження (Додатку 1)

Ухвалили: 1. Схвалити та затвердити тему аспірантки кафедри практичної психології Карпенко Марії Олександрівни у такому формулюванні: «Розвиток самосвідомості особистості дорослого віку фотодуальним методом».

2. Просити Вчену раду Педагогічного факультету затвердити тему дисертаційного дослідження Карпенко Марії Олександрівни: «Розвиток самосвідомості особистості дорослого віку фотодуальним методом».

2. Передзахист кваліфікаційних робіт ОР «Бакалавр» заочної форми навчання

Слухали: проф. Митника О.Я. про допуск до захисту дипломних досліджень студентів за результатами антиплагіатної перевірки програмою UNICHECK. Було наголошено на тому, що за результатами перевірки, всіх студентів допущено до захисту.

У більшості студентів не виявлено академічного плагіату або виявлено частково, що дає їм право отримати оцінку відмінно та добре відповідно. Двоє студентів (Горбенко І.Ю. та Гарилюк Д.В.) мають перебільшену кількість плагіату в роботі, у зв'язку із цим, їх роботи недопущені до перед захисту.

Слухали: Савіцьку В.В., студентку 40зппр групи, тема доповіді: Профілактика інтернет-залежності у підлітковому віці (науковий керівник: доктор пед..наук, проф. Митник О.Я.).

Питання:

Митник О.Я.: «Які засоби профілактики інтернет-залежності ви виділяєте?»

Чанчиков І.К.: «Чим обумовлено вибір цієї категорії досліджуваних?»

Каськов І.В.: «Яке практичне значення вашої роботи?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Дудченко О.П., студентку 40зппр групи, тема доповіді: Розвиток логічного мислення молодшого школяра у процесі навчання (науковий керівник: доктор пед..наук, проф. Митник О.Я.).

Питання:

Євтушенко І.В.: «Які особливості логічного мислення молодшого школяра?»

Дубніна К.В.: «Які вчені досліджували логічне мислення молодших школярів?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Ступникова І.С., студента 40зппр групи, тема доповіді: Профілактика тривожності молодшого школяра засобами арт-терапії (науковий керівник: доктор пед..наук, проф. Митник О.Я.).

Питання:

Митник О.Я.: «Назвіть чинники, які впливають на розвиток тривожності молодшого школяра»

Дубініна к.в.: «Якою була динаміка змін після контрольного етапу?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Шевчук Б.С., студентку 40зппр групи, тема доповіді: Психопрофілактика емоційних порушень у дітей з гіперактивністю (науковий керівник: доктор пед..наук, проф. Митник О.Я.).

Питання:

Митник О.Я.: «В чому особливості емоційних порушень дітей з гіперактивністю?»

Каськов І.В.: «Які засоби психопрофілактики були застосовані?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Мосейчук А.М., студентку 40зппр групи, тема доповіді: Психологічні прояви страхів у дітей молодшого шкільного віку та особливості їх подолання (науковий керівник: канд. психол. наук, доц. Каськов І.В.).

Питання:

Митник О.Я.: «З чим пов'язані страхи молодших школярів?»

Євтушенко І.В.: «Яке практичне значення вашої роботи?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Макарчук С.Ю., студентку 40зппр групи, тема доповіді: Психологічні особливості розвитку пам'яті молодших школярів (науковий керівник: канд. психол. наук, доц. Каськов І.В.).

Питання:

Митник О.Я.: «Які засоби розвитку пам'яті молодших школярів ви виділяєте? »

Ортікова Н.В.: «Які методики використали у констратувальному експерименті та які результати отримали?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Коровай Д. Р., студентку 40зппр групи, тема доповіді: Психокорекція девіантної поведінки старшокласників (науковий керівник: канд. психол. наук, доц. Каськов І.В.).

Питання:

Халько М.С.: «Що таке девіантна поведінка та в чому актуальність дослідження?»

Сергата І.О.: «Розкрийте зміст розробленої вами програми?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Коломієць К.А., студентку 40зппр групи, тема доповіді: Психологічні чинники професійного самовизначення майбутніх психологів (науковий керівник: канд. психол. наук, доц. Ортікова Н.В.).

Питання:

Митник О.Я.: «Назвіть чинники професійного самовизначення майбутніх психологів»

Євтушенко І.В.: «В чому полягає практичне значення вашої роботи?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Кавецьку Я.О., студентку 40зппр групи, тема доповіді: Психологічні особливості професійної спрямованості майбутніх психологів (науковий керівник: канд. психол. наук, доц. Ортікова Н.В.).

Питання:

Каськов І.В.: «Які психологічні особливості професійної спрямованості майбутніх психологів вами було виділено?»

Ортікова Н.В.: «Які особливості реалізації дослідження?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Радченко А.О., студентку 40зппр групи, тема доповіді: Особливості прояву особистісної тривожності в юнацькому віці (науковий керівник: канд. психол. наук, доц. Ортікова Н.В.).

Питання:

Митник О.Я.: «Чому саме особистісна тривожність стала предметом дослідження?»

Лелюх-Степанчук О.О.: «Як проявляється особистісна тривожність у юнаків?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Ревіну Ю.С., студентку 40зппр групи, тема доповіді: Соціально-психологічні особливості розвитку емоційного інтелекту в юнацькому віці (науковий керівник: канд. психол. наук, доц. Ортікова Н.В.).

Питання:

Лелюх-Степанчук О.О.: «Яка модель емоційного інтелекту є основою вашого дослідження?»

Чанчиков І.К.: «Які вчені досліджували емоційний інтелект юнаків?»

Сергата І.О.: «Розкажіть про свою програму розвитку емоційного інтелекту?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Брильову К.О., студентку 40зппр групи, тема доповіді: Соціально-психологічні особливості прояву агресивної поведінки підлітків в умовах закладу освіти (науковий керівник: канд. психол. наук, доц. Ортікова Н.В.).

Питання:

Каськов І.В.: «Що є причинами появи агресивної поведінки підлітків в умовах закладу освіти?»

Митник О.Я.: «Яке практичне значення вашої роботи?»

Ухвалили: рішенням засідання кафедри внести зміни до теми роботи та затвердити її у такому формулюванні: Соціально-психологічні особливості агресивної поведінки підлітків в умовах закладу освіти. Роботу допустити до захисту.

Слухали: Огієнко М.О., студентку 40зппр групи, тема доповіді: Особливості резильєнтності старшокласників в умовах воєнного стану (науковий керівник: канд. психол. наук, доц. Євтушенко І.В.).

Питання:

Чанчиков І.К.: «Що ви вкладаєте в поняття «резильєнтність?»»

Євтушенко І.В.: «Чи пов'язуєте ви в дослідженні резильєнтність та життєстійкість?»

Дубініна К.В.: «В чому суть формувального експерименту?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Головкивську Ю.С., студентку 40зппр групи, тема доповіді: Психологічні особливості емоційного вигорання у підлітковому віці (науковий керівник: канд. психол. наук, доц. Євтушенко І.В.).

Питання:

Митник О.Я.: «Охарактеризуйте ключове поняття «Емоційне вигорання»»

Чанчиков І.К.: «З чим пов'язане емоційне вигорання підлітків?»

Ухвалили: роботу доопрацювати, звернути увагу на поставлені завдання та відповідність зроблених висновків, коригувати методологічний апарат та практичне значення дослідження, допустити до захисту.

Слухали: Жовнірчук А.С., студентку 40зппр групи, тема доповіді: Особливості формування емоційного інтелекту у юнацькому віці (науковий керівник: канд. психол. наук, доц. Євтушенко І.В.).

Питання:

Лелюх-Степанчук О.О.: «Які діагностичні методики було використано у дослідженні?»

Чанчиков І.К.: «В чому особливості формування емоційного інтелекту у юнацькому віці?»

Ухвалили: внести зміни до вступної частини роботи, систематизувати методи і методики дослідження, оформити роботу згідно вимог до кваліфікаційних робіт, допустити до захисту.

Слухали: Петрівського П.М., студента 40зппр групи, тема доповіді: Особливості готовності психолога до надання психологічної допомоги (науковий керівник: канд. психол. наук, доц. Євтушенко І.В.).

Питання:

Лелюх-Степанчук О.О.: «Який компонент готовності до професійної діяльності є найбільш вагомим»

Ортікова Н.В.: «Обґрунтуйте вибір методик»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Маркевич Є.-М.О., студентку 40зппр групи, тема доповіді: Розвиток творчої уяви молодшого школяра у процесі навчання (науковий керівник: канд. пед. наук, проф. Шапошнікова І.М.)

Питання:

Каськов І.В.: «Яка актуальність дослідження? Навіщо розвивати творчу уяву молодшого школяра?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Гайдамчук П.С., студентку 40зппр групи, тема доповіді: Вплив тривожності та розвиток емоційно-вольової сфери особистості молодшого школяра (науковий керівник: канд. пед. наук, проф. Шапошнікова І.М.)

Питання:

Дубініна К.В.: «Як впливає ситуативна тривожність на розвиток емоційно-вольової сфери особистості молодшого школяра? »

Чанчиков І.К.: «Які результати дослідження було отримано?»

Євтушенко І.В.: «Охарактеризуйте програму розвитку емоційно-вольової сфери особистості молодшого школяра, представлену у вашій роботі»

Ухвалили: структурувати роботу згідно вимог до кваліфікаційних робіт, допустити до захисту.

Слухали: Лубчука Д.О., студента 40зппр групи, тема доповіді: Психологічні особливості становлення і розвитку соціальної компетентності учнів початкової школи в умовах війни (науковий керівник: канд. пед. наук, проф. Шапошнікова І.М.)

Питання:

Митник О.Я.: «Охарактеризуйте ключове поняття «Соціальна компетентність»»

Дубініна К.В.: «Як війна впливає на особливості становлення і розвитку соціальної компетентності учнів початкової школи?»

Ухвалили: рішенням засідання кафедри внести зміни до теми роботи та затвердити її у такому формулюванні: Психологічні особливості прояву тривожності учнів молодшого шкільного віку в умовах війни. Допустити до захисту.

Слухали: Мотчану А.Г., студентку 42зппр групи, тема доповіді: Пізнання едіпової залежності методом комплексу тематичних психомалюнків (науковий керівник: док. психол. наук, проф. Яценко Т.С.)

Питання:

Сергата І.О.: «Едіпова залежність – явище набуте, чи вроджене?»

Євтушенко І.В.: «Який вік досліджуваних ви обрали і чому?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Пономаренко В.О., студентку 42зппр групи, тема доповіді: Вплив травматичного досвіду на формування життєстійкості дітей підліткового віку (науковий керівник: док. психол. наук, проф. Яценко Т.С.)

Питання:

Чанчиков І.К.: «Як ви довели вплив травматичного досвіду на формування життєстійкості дітей підліткового віку?»

Митник О.Я.: «В чому проявляється вплив?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Луценко О.І., студента 42зппр групи, тема доповіді: Особливості тривожності молодших школярів із неповних сімей (науковий керівник: ст.викладач Халько М.С.)

Питання:

Митник О.Я.: «Чи проводили порівняльний аналіз тривожності молодших школярів із неповних та повних сімей?»

Чанчиков І.К.: «В чому особливості тривожності молодших школярів із неповних сімей »

Лелюх-Степанчук О.О.: «Яке практичне значення вашої роботи?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Москаленко Л.Л., студентку 42зппр групи, тема доповіді: Профілактика ситуативної тривожності під час публічних виступів у підлітків (науковий керівник: ст.викладач Халько М.С.)

Питання:

Митник О.Я.: «Яка актуальність вашого дослідження?»

Чанчиков І.К.: «Які вчені досліджували ситуативну тривожність підлітків?»

Євтушенко І.В.: «Охарактеризуйте програму подолання ситуативної тривожності?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Нестерову Т.М., студентку 42зппр групи, тема доповіді: Вплив травмуючи подій на формування соціальної сфери особистості у підлітковому віці (науковий керівник: док. психол. наук, проф. Максименко С.Д.)

Питання:

Митник О.Я.: «Які складові соціальної сфери ви досліджували?»

Чанчиков І.К.: «Як було доведено вплив, чи застосовувались методи математичної статистики?»

Каськов І.В.: «Яким виявився вплив?»

Ухвалили: рішенням засідання кафедри внести зміни до теми роботи та затвердити її у такому формулюванні: Вплив травмуючи подій на соціальну активність особистості у підлітковому віці. Допустити до захисту.

Слухали: Безкоровайного В.В., студента 42зппр групи, тема доповіді: Вплив індивідуально-психологічних властивостей на професійне самовизначення старшокласників (науковий керівник: док. психол. наук, проф. Максименко С.Д.)

Питання:

Митник О.Я.: «Які методики використали в дослідженні?»

Дубініна К.В.: «Якою була динаміка змін після контрольного етапу?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Куць Н.В, студентку 42зппр групи, тема доповіді: Розвиток міжособистісних відносин дітей молодшого шкільного віку (науковий керівник: док. психол. наук, проф. Максименко С.Д.)

Питання:

Митник О.Я.: «Які особливості міжособистісних відносин молодшого школяра?»

Ортікова Н.В.: «Яке практичне значення вашої роботи?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Швед Т.М., студентку 42зппр групи, тема доповіді: Розвиток інтелектуальних умінь молодшого школяра у процесі навчання (науковий керівник: док. психол. наук, проф. Митник О.Я.)

Питання:

Митник О.Я.: «Назвіть інтелектуальні уміння які варто розвивати у молодших школярів»

Каськов І.В.: «Які методики використали у дослідженні?»

Ортікова Н.В.: «Які вправи використовувалися у програмі розвитку інтелектуальних умінь молодшого школяра у процесі навчання?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Беляєву О.С., студентку 42зппр групи, тема доповіді: Розвиток життєстійкості молодшого школяра в освітньому процесі (науковий керівник: док. психол. наук, проф. Митник О.Я.)

Питання:

Митник О.Я.: «Охарактеризуйте ключове поняття «Життєстійкість»»

Чанчиков І.К.: «Які вчені досліджували життєстійкість молодших школярів?»

Свтушенко І.В.: «Яке практичне значення вашої роботи?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Слухали: Говгеру М.Г., студентку 42зппр групи, тема доповіді: Розвиток дивергентного мислення молодшого школяра під час навчання (науковий керівник: док. психол. наук, проф. Митник О.Я.)

Питання:

Сергата І.О.: «Чому саме дивергентне мислення було обрано для дослідження?»

Каськов І.В.: «Які методики використали?»

Ортікова Н.В.: «Які засоби розвитку було використано?»

Ухвалили: допустити до захисту.

Завідувач кафедри

практичної психології

проф. Митник О.Я.

Секретар

ст.викл. Лелюх-Степанчук О.О.

Обґрунтування теми дисертаційного дослідження

**на тему: «РОЗВИТОК САМОСВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ
ДОРΟΣЛОГО ВІКУ ФОТОДУАЛЬНИМ МЕТОДОМ»**

пошукач – аспірантка кафедри практичної психології

педагогічного факультету

УДУ імені Михайла Драгоманова

Карпенко Марія Олександрівна

Актуальність дослідження. Самосвідомість є однією із фундаментальних категорій особистісного розвитку, який привертає значну увагу як українських, так і закордонних науковців у галузі психології. Дослідження видатних вчених, таких як І. Бех, Л. Долинська, Т. Зелінська, Г. Костюк, О. Кульчицький, С. Максименко, О. Продан, В. Татенко, Т. Титаренко, О. Ткаченко, В. Роменець, І. Чеснокова, М. Шпак, І. Юрченко, Т. Яценко, а також Р. Ассаджолі, Е. Берн, Р. Віламурана, Т. Вілсон, Д. Гілберт, Д. Големан, У. Джеймс, Дж. Дьюї, А. Маслоу, Р. Мей, А. Мінделл, У. Нейссер, К. Нефф, Д. Сігел, К. Роджерс, Е. Фромм, З. Фрейд, К.-Г. Юнг, Т. Юрич та інші підтверджують значущість цієї теми.

Самосвідомість визначається як динамічна та багатопланова структура, що включає в себе процеси самоідентифікації, самооцінки і саморегуляції та формується під впливом внутрішніх психологічних процесів і зовнішніх соціальних факторів. Розвиток самосвідомості є ключовим для становлення особистості та її здатності до саморегуляції та адаптації в соціумі.

І. Бехом розроблені концептуальні підходи до розуміння самосвідомості як центрального компонента особистості, що визначає її поведінку та розвиток. І. Чеснокова визначає самосвідомість як результат інтеграції різних рівнів свідомості та впливів соціального середовища. Л. Долинська розглядає її як систему, що складається з кількох взаємопов'язаних елементів: самооцінки, самоідентифікації, саморефлексії та саморегуляції. В. Татенко підкреслює інтегративну структуру самосвідомості, що включає самопізнання, самооцінку, саморегуляцію та самовизначення. Т. Титаренко розкриває вплив життєвих криз на інтенсивність розвитку самосвідомості, під час яких відбувається переосмислення особистісних цінностей і цілей. М. Шпак визначає детермінанти формування самосвідомості та її зв'язок з емоційним інтелектом.

Особливої уваги заслуговує внесок Т. Яценко у дослідження самосвідомості через розробку методу АСПП (активного соціально-психологічного пізнання) як методу глибинної психокорекції. Її дослідження охоплюють теоретичні та практичні аспекти формування самосвідомості, включаючи інтеграцію свідомих і несвідомих процесів. Застосовується психоаналітичний підхід до аналізу психомалюнків, який дозволяє досліджувати глибинні аспекти особистості і сприяє розвитку самосвідомості через візуальні образи та їх інтерпретацію.

У зарубіжних дослідженнях самосвідомість вивчається як цілісне і інтегративне ядро особистості, так і окремі його структурні компоненти. У. Нейссер розробив модель самосвідомості, яка включає кілька рівнів від прямого усвідомлення до метарефлексії, що охоплюють сенсорні та когнітивні аспекти самопізнання, а також їхню інтеграцію у цілісне уявлення про себе. К. Нефф вводить концепцію самоспівчуття, яка тісно пов'язана з самосвідомістю і має важливе значення для психологічного благополуччя та адаптації особистості. Т. Юрич аналізує різні типи самосвідомості та їхній

вплив на ефективність лідерства. Т. Вілсон та Д. Гілберт розкривають вплив емоційних прогнозів та помилок в самопередбаченні, підкреслюючи важливість самосвідомості в процесі саморегуляції. Р. Віламурана доводить, що дзеркальні нейрони відіграють ключову роль у розвитку самосвідомості, що дає змогу людям розуміти і передбачати дії інших.

Залишається актуальним питання розробки та впровадження психологічних технологій розвитку самосвідомості і, зокрема, для осіб дорослого віку, що є недостатньо дослідженим аспектом проблеми.

Фотодуальний метод поєднує елементи гештальт-терапії (Ф. Перлз), процесуальних технік (А. Мінделл) та фотографій, що дозволяє ефективно працювати з внутрішніми конфліктами та дуальностями психіки. Створення та апробація методу почалась у 2010 році мною у співавторстві з О. Ситяновим. Протягом 2010 – 2011 рр. метод представлений на конференції Київського Гештальт Університету “Золота осінь”, з 2011 по 2017 рр. проводилась практична робота в Україні та Індії, в 2018 метод представлений співавтором О. Ситяновим на конференції в США “We Choose Love Weekends” (штат Колорадо), яку організовували відомі американські психотерапевти Дж. Уайнхолд та Б. Уайнхолд. У 2019 фотодуальний метод отримав державну реєстрацію про авторське право Карпенко Марії Олександрівни та Ситянова Олексія Олександровича № 93849. В подальші роки ведеться активне застосування в консультативній психологічній діяльності, розробляються навчальні матеріали, посібник і програма спецкурсу для підготовки студентів «Фотодуальна психотерапія як метод самоусвідомлення особистості». За останні два роки фотодуальний метод практикувався в форматі міжнародної науково-практичної взаємодії на території Італії.

Розвиток самосвідомості фотодуальним методом стимулює клієнтів до активного вивчення своєї внутрішньої сутності, підтримує індивідуальну творчість та самовираження, допомагаючи зберігати інтегроване бачення

себе та світу. Зазначимо також декілька аргументів впровадження даного методу у розвитку самосвідомості особистості. По-перше, цей метод дозволяє поглиблено досліджувати самосвідомість та особистісний розвиток, що є важливими аспектами сучасної психології. По-друге, фотодуальний підхід відкриває нові можливості для консультативної та терапевтичної практики, допомагаючи клієнтам краще розуміти себе та свої внутрішні процеси. Крім того, у зв'язку з розвитком технологій використання фотографій як інструменту в психологічній практиці стає все більш доступним і зручним. Таким чином, вивчення фотодуального методу відображає сучасні тенденції в психологічній науці та практиці.

У зв'язку з актуальністю дослідження розвитку самосвідомості особистості дорослого віку та наукового обґрунтування застосування в цьому процесі фотодуального методу в контексті ефективних інструментів психологічного і психотерапевтичного впливу обрано тему дослідження: **«Розвиток самосвідомості особистості дорослого віку фотодуальним методом».**

Об'єкт дослідження – самосвідомість особистості дорослого віку.

Предмет дослідження – розвиток самосвідомості особистості дорослого віку фотодуальним методом.

Мета дослідження – теоретичне обґрунтування та експериментальне визначення особливостей розвитку самосвідомості особистості дорослого віку фотодуальним методом.

Завдання дослідження:

1. Здійснити теоретичний аналіз проблеми самосвідомості особистості.
2. Теоретично обґрунтувати застосування фотодуального методу для розвитку самосвідомості дорослих.

3. Експериментально дослідити особливості розвитку самосвідомості особистості дорослого віку фотодуальним методом.

4. Оцінити ефективність фотодуального методу на основі експериментального дослідження та створити програму його впровадження в психологічну практику.

Методи дослідження: було використано комплекс методів дослідження:

- *теоретичні* – теоретичний аналіз і синтез інформації з різних наукових джерел для вивчення сучасного стану дослідження заявленої проблеми;

- *емпіричні* – діагностичні (анкетування, діагностичні методики, тестування, опитування, бесіда, діалог, дискусія тощо);

- *обсерваційні* – *психолого-педагогічний експеримент*, в якому на констатувальному етапі дослідження проводиться аналіз початкового рівня самосвідомості у дорослих осіб, на формувальному етапі передбачає впровадження фотодуального методу для розвитку самосвідомості в експериментальній групі та використання технік гештальт-терапії – в контрольній, на контрольному етапі здійснюватиметься перевірка ефективності застосування фотодуального методу для розвитку самосвідомості через порівняння результатів, отриманих в експериментальній та контрольній групах;

- *методи математичної статистики* – кореляційний, кластерний, дисперсійний аналізи для встановлення статистичної значущості результатів дослідження, їхньої кількісно-якісної інтерпретації.

Наукова новизна отриманих результатів полягатиме у тому, що:

- вперше обґрунтовано, впроваджено та апробовано фотодуальний метод для розвитку самосвідомості особистості дорослого віку, що дозволяє

зрозуміти основні принципи методу, а також комплекс знань та навичок його реалізації;

- розроблено і апробовано авторський скрипт фотодуального методу, який враховує психологічні механізми розвитку самосвідомості у дорослих;

- удосконалено практичний підхід до використання фотодуального методу шляхом аналізу та інтеграції отриманих даних з попередніми дослідженнями.

Практичне значення отриманих результатів полягатиме у розробці та апробації нової психологічної технології – фотодуального методу – для розвитку самосвідомості особистості дорослого віку. Передбачається розробка та апробація навчальної програми спецкурсу з підготовки здобувачів вищої освіти фотодуальному методу, що дозволить впровадити у психологічну практику ефективний інструмент для роботи з самосвідомістю клієнта, що дозволить надавати цільову підтримку розвитку та самовдосконаленню особистості.

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ САМОСВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ

1.1. Основні підходи до вивчення самосвідомості в психології

1.2. Розвиток самосвідомості в онтогенезі особистості

1.3. Теоретичні та методологічні засади фотодуального методу

Висновки до першого розділу

РОЗДІЛ 2. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ САМОСВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ ДОРΟΣЛОГО ВІКУ

2.1. Організація та проведення дослідження

2.2. Аналіз та інтерпретація результатів дослідження стану розвитку самосвідомості особистості дорослого віку

Висновки до другого розділу

РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ ТА АПРОБАЦІЯ АЛГОРИТМУ САМОСВІДОМОСТІ ДОРΟΣЛИХ ФОТОДУАЛЬНИМ МЕТОДОМ

3.1. Обґрунтування фотодуального методу у розвитку самосвідомості особистості

3.2. Апробація алгоритму розвитку самосвідомості дорослих фотодуальним методом

3.3. Обґрунтування та зміст навчальної програми спецкурсу для підготовки студентів «Фотодуальна психотерапія як метод самоусвідомлення особистості».

Висновки до третього розділу

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ